

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne do nowego wydania (medytacja)	5
Przedmowa	8

I. Kościół w ukryciu

Rozdział I. Narodziny	10
1. Terytorium: cywilizacja grecko-rzymska, judaizm	10
2. Jezus	13
3. Pierwsze wspólnoty chrześcijańskie	16
Rozdział II. Poza granicami Palestyny	18
1. Św. Paweł	18
2. Posiew chrześcijański	22
3. Kościół cierpiący	27
4. Kościół żyjący	31
Rozdział III. Kościół mówiący	34
1. Św. Ireneusz wobec gnozy	34
2. Apologia piórem i krwią	36
3. Dwa ośrodki myśli chrześcijańskiej: Kartagina i Aleksandria...	37

II. Kościół wychowawcą Zachodu

Rozdział I. Od Konstantyna do Teodozjusza	42
1. Konstantyn, czyli wynurzenie się	42
2. Zagrożenie dla Kościoła: ingerencja państwa	44
Rozdział II. Bilans chrześcijaństwa w połowie IV stulecia	46
1. Ogólny rzut oka	46
2. Elita intelektualna i chrześcijaństwo	47
3. Trzy filary humanizmu chrześcijańskiego: Ambroży, Hieronim, Augustyn	48
4. Chrześcijaństwo wiejskie	50
5. Głębokie prądy i próba bilansu	52
Rozdział III. Kościół przejmuje rolę cesarstwa na Zachodzie	53
1. Mane, Tekel, Fares	53

2. Biskupi i mnisi wobec barbarzyńców	54
3. Grzegorz Wielki, „konsul Boży”	56
4. Kościół i Merowingowie	58
5. Światło we mgle: monachizm celtycki	60
6. Św. Benedykt albo równowaga	61
7. Germanie ewangelizują Germanów	62
Rozdział IV. Zerwana jedność	65
1. Trudny dialog ze Wschodem	65
2. Islam	68

III. Kościół feudalny

Rozdział I. Ku chrześcijańskiej Europie	72
1. Struktura: odnowienie cesarstwa na Zachodzie	72
2. Renesans karoliński	74
3. Struktura okazuje się krucha	76
4. Działalność misyjna na wschodzie i na północy	77
Rozdział II. Wieki ciemne	80
1. Wielki strach z Północy	80
2. Cofanie się Europy	80
3. Wielki lament nad X wiekiem	82
4. Święte Cesarstwo i „niemieccy” papieże	84
5. Żywe źródło: Cluny	86
Rozdział III. Papiestwo wraca na scenę	88
1. Papieże kluniaccy	88
2. Grzegorz VII	90
Rozdział IV. Pierwsze rozdarcie	92
1. Ku rozłamowi między Rzymem a Konstantynopolem: Mikołaj I i Focjusz	92
2. Michał Cerulariusz	94
3. Zgorszenie i nadzieja	95

IV. Młodość Europy

Rozdział I. Tropem Grzegorza VII	97
1. Ku pierwszemu Soborowi Laterańskiemu	97
2. Społeczeństwo chrześcijańskie?	100
3. Sztuka na miarę chrześcijanina	102
Rozdział II. Pewna przeszkoda: ubóstwo	104
1. Zbuntowani „ubodzy”	104
2. Św. Bernard albo płodne ubóstwo	108
Rozdział III. Nostalgia Orientu	111
1. Ku tobie, Jerozolimo...	111

2. Instytucja stała, skazana na upadek	112
Rozdział IV. Tryumf Rzymu	115
1. Kiedy Rzym zdaje się na Clairvaux	115
2. Barbarossa albo cesarstwo upokorzone	117
3. „Becket albo honor Boga”	119

V. *Aprobata Zachodu dla chrześcijaństwa*

Rozdział I. Wiek Innocentego III	121
1. Szczytowy punkt historii?	121
2. Zbyt drogo okupione zwycięstwo	122
3. Fryderyk II, czyli gepard	124
Rozdział II. Wiek Świętego Ludwika	126
1. „Zdrój sprawiedliwości”	126
2. Sztuka gotyku	128
Rozdział III. Wiek św. Franciszka i św. Dominika	129
1. Św. Franciszek albo nagość	129
2. Św. Dominik albo słowo	131
Rozdział IV. Wiek św. Tomasza	133
1. Rewolucja w nauczaniu. Uniwersytet paryski	133
2. Wzór dla myśli chrześcijańskiej — tomizm	135
Rozdział V. Początki kryzysu	138
1. Działalność misjonarska w wieku XIII	138
2. Czy unia Kościołów?	140
3. Symptomy kryzysu	141

VI. *Kościół w stanie oskarżenia*

Rozdział I. Chrześcijaństwo upokorzone	143
1. Nowa atmosfera	143
2. Anagni albo świat laicki	147
3. Papieże w Awinionie	149
4. Wzmocnienie władzy doczesnej papieży	151
5. Wielka schizma zachodnia	155
6. Sobór czy papież?	158
7. Bazylea i Florencja	160
8. Czas Kościołów narodowych	163
Rozdział II. Chrześcijaństwo w działaniu	167
1. „Devotio moderna”	167
2. Opętanie reformą	170
3. Czy lud chrześcijański?	174
4. Papieże renesansu	175
5. Ku V Soborowi Laterańskiemu	178

Rozdział III. Rozdarty Kościół	181
1. Luter, Kościół i Pismo święte	181
2. Eksplozja luteranizmu	184
3. Kalwin i założenie nowego Kościoła	187
4. Czy świętej pamięci świat chrześcijański?	191

VII. Kościół w defensywie

Rozdział I. Reforma katolicka	195
1. Reforma czy kontrreformacja?	195
2. Sobór Trydencki	198
3. „Ciało i krew Kościoła”	202
4. Czas świętych kapłanów	204
5. O większy Kościół	208
6. Kościół poza Europą	210
Rozdział II. Czas Kościoła Francji	214
1. Złoty wiek Kościoła we Francji	214
2. Typ nowego kapłana	217
3. Pozory harmonii w Kościele francuskim	221
4. Kościół poza terenem Francji	223
Rozdział III. Antyryzymskość powszechna	226
1. Wielka fala jansenizmu	226
2. Gallikanizm	230
3. Walka z „nikczemnikiem”	232
4. Kryzys Kościoła	236
5. Oświecenie katolickie	239
6. Rewolucja francuska: wydarzenia	243
7. Rewolucja francuska: problemy	246

VIII. Kościół współczesny: od małżeństwa z przy- musu do rozwodu i dialogu

Rozdział I. Droga do Rzymu odnaleziona	252
1. Napoleon i Kościół konkordatowy	252
2. Restauracja: pozory i rzeczywistość	256
3. Zmierzch Kościołów narodowych	261
4. Niezwykła eksplozja sił	265
5. Godny kler i aktywny laikat	269
Rozdział II. Konfrontacja	272
1. Kościół a społeczeństwo zlaicyzowane	272
2. Kościół i robotnicy	278
3. Antykościół socjalistyczny	280
4. Wysiłki katolików społecznych	283

5. Upadek Państwa Kościelnego	285
6. Leon XIII i wprowadzenie do pluralizmu	289
7. Pius X, czyli wierność	290
8. Kryzys modernistyczny	292
9. Czy bilans pozytywny?	296
Rozdział III. Decydujące półwiecze 1914—1963	298
1. Benedykt XV i narodziny nowego świata	298
2. Pius XI, pasterz żarliwy	303
3. Uczony: Pius XII	308
4. Il Papa Buono	312
Rozdział IV. Kościół w obliczu nowego świata	314
1. Wielkie światła Vaticanum II	314
2. Kościół i świat w stanie kryzysu	317
3. Paweł VI, papież podzielony	320
Zakończenie	324

Indeks